

Analiza ekonomiczno- gospodarcza zaktualizowanej listy obszarów objętych wyłączeniami lub ograniczeniami w pozyskaniu

15 LIPCA 2024

**NADLEŚNICTWO PŁASKA W ŻYLINACH
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW
PAŃSTWOWYCH w BIAŁYMSTOKU**

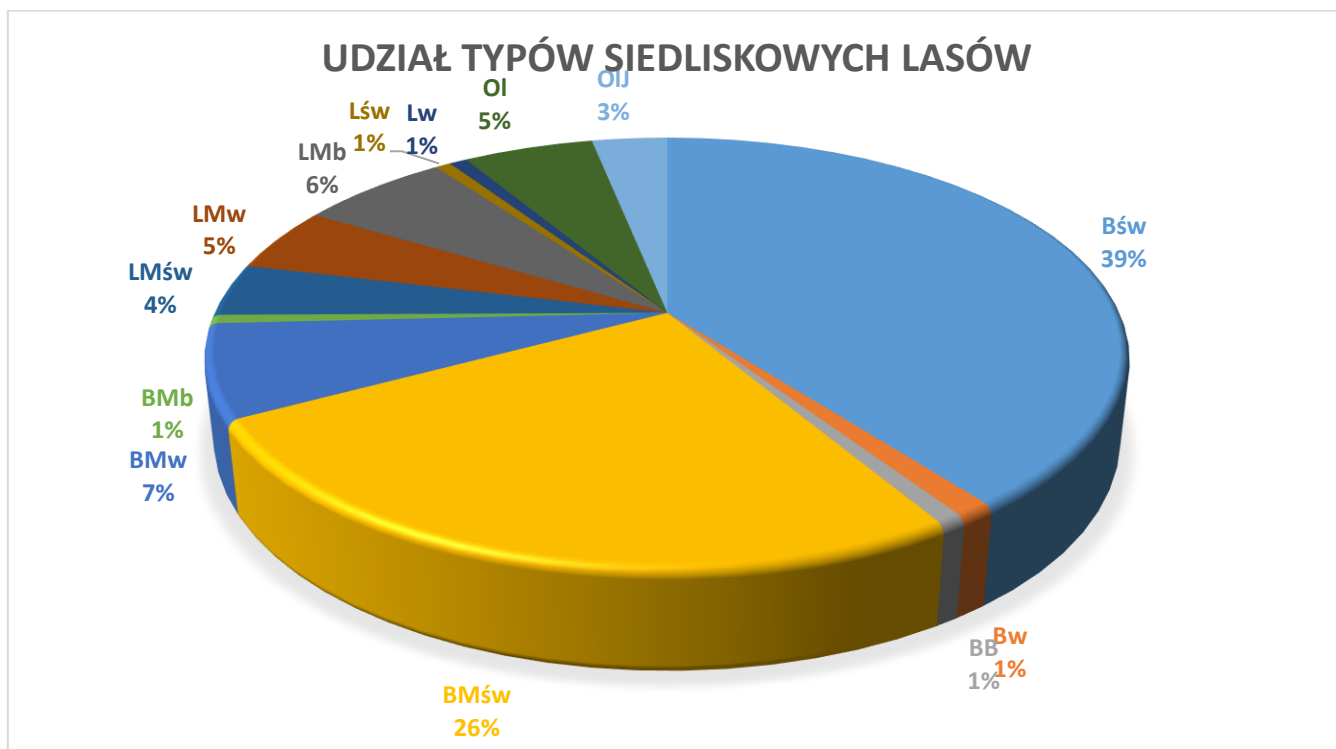
O lasach nadleśnictwa

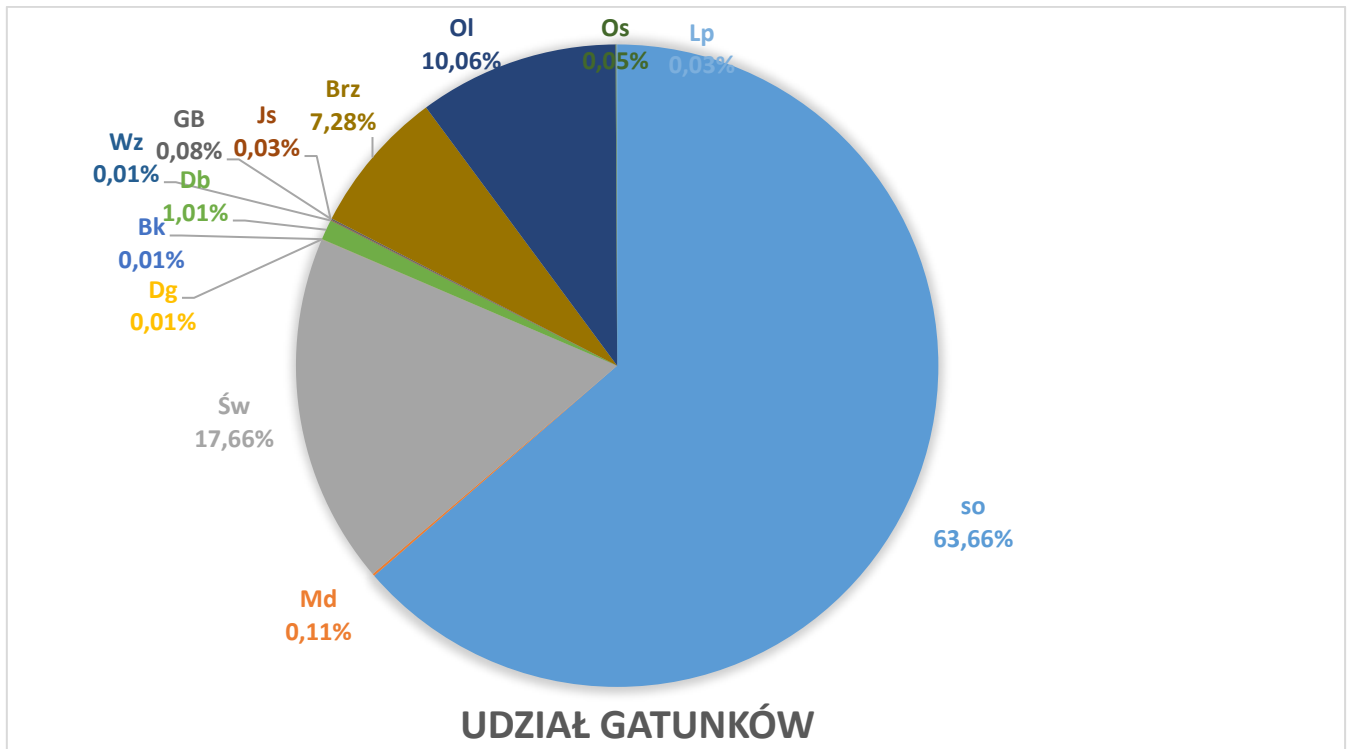
Opis lasów nadleśnictwa

Położenie przyrodniczo – leśne - Obszar nadleśnictwa położony jest w II Krainie Mazursko – Podlaskiej w skład której wchodzi: Mezoregion Puszczy Augustowskiej i Mezoregion Górnej Biebrzy. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo wynosi 22 041,99 ha. Dominującym typem siedliskowym lasu jest Bór świeży, a głównym gatunkiem tworzącym drzewostany jest sosna. Prace realizowane są na podstawie Planu Urządzania Lasu sporządzonego na okres 01.01.2015 – 31.12.2024, którego integralną częścią jest prognoza oddziaływania na środowisko. Jest to ostatni rok realizacji planu.

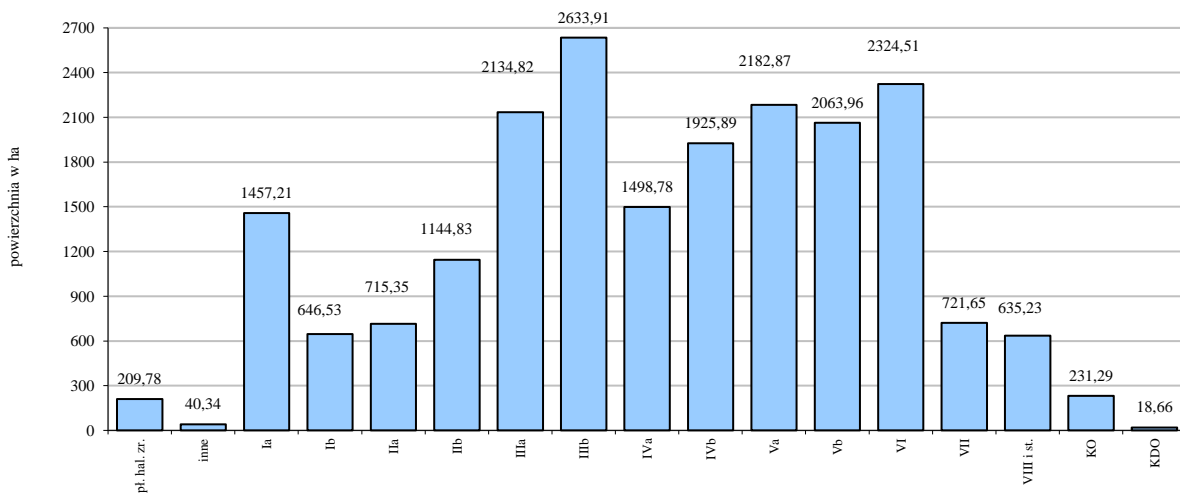
Zasoby miąższości grubizny Nadleśnictwa Płaska prognozowane w projekcie planu według przedstawionej orientacyjnej prognozy wzrosną o ponad 134 tys. m³ brutto, a przeciętna miąższość na 1 ha drzewostanów wynosić będzie ok. 302 m³/ha. Prognozuje się, zatem, że na 1 ha drzewostanów Nadleśnictwa Płaska, przy pełnym wykonaniu użytków głównych, będzie odkładał się przyrost w wysokości ponad 0,6 m³ rocznie.

Zasoby leśne nadleśnictwa

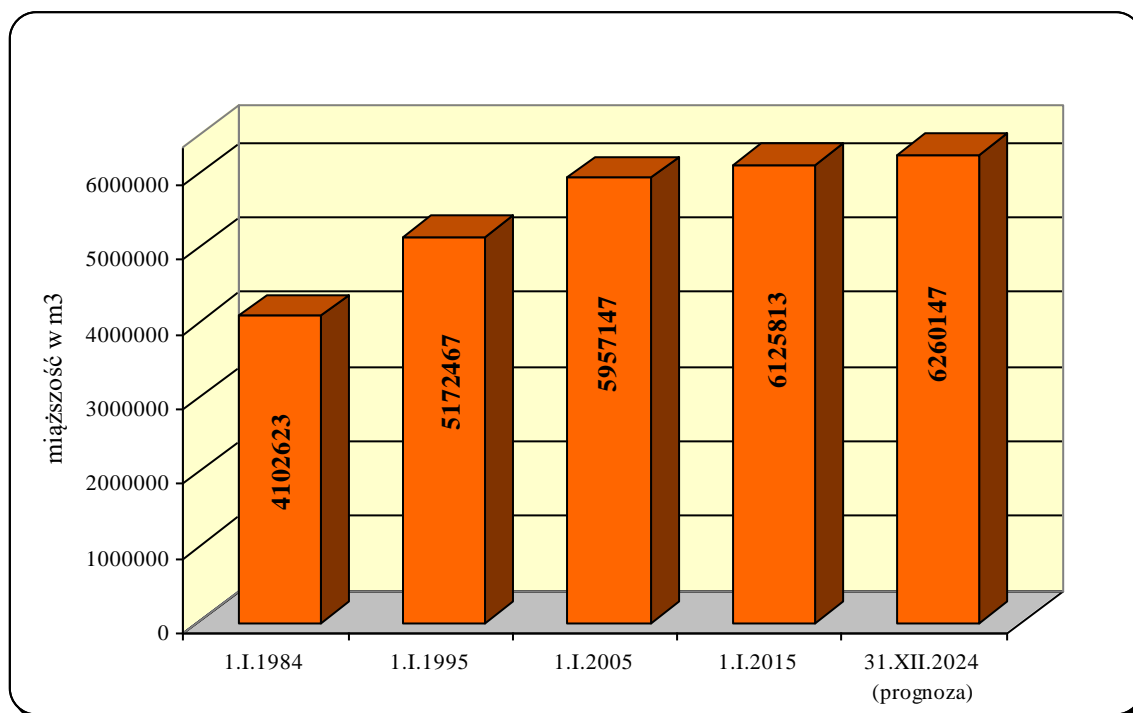
Struktura wiekowa

Struktura wiekowa lasów występujących w granicach PLB200002 Puszcza Augustowska na terenie Nadleśnictwa Płaska jest nierównomierna.

Największy udział ma IIIb podklasa wieku (61-70 lat) stanowiąc 12,79% powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej. Drzewostany ponad stuletnie zajmują w ostoi 17,88% powierzchni. Powierzchnia drzewostanów I klasy wieku (1-20 lat) wynosi 10,22%.

Porównanie miąższości w kolejnych cyklach PUL i w prognozie

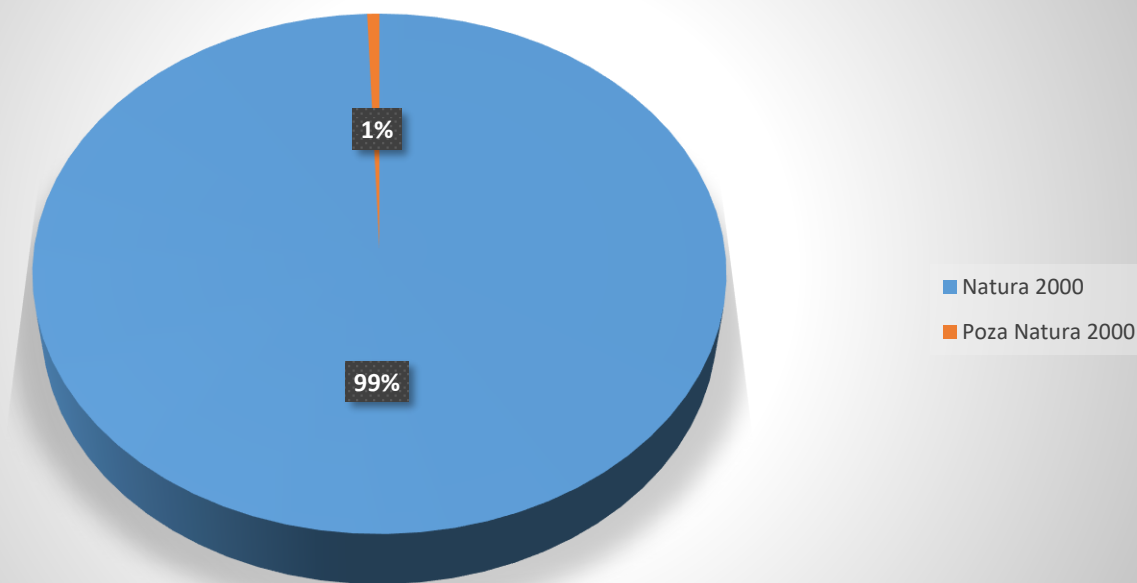
Ochrona przyrody w nadleśnictwie

Program ochrony przyrody obowiązuje od 01.01.2015 do 31.12.2024r.

Formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie Płaska

- ✓ 4 rezerваты przyrody:
 - **Kuriańskie Bagno** o powierzchni 801,69 ha znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Płaska, a 913,80 ha w Nadleśnictwie Augustów.
 - **Perkuć** : o powierzchni 208,44 ha
 - **Starożyn**: o powierzchni 298,43 ha
 - **Mały Borek** : o powierzchni 90,53 ha
- ✓ 13 pomników przyrody w formie pojedynczych drzew oraz grup drzew.
- ✓ 3 strefy gniazdowania i regularnego przebywania ptaków chronionych
- ✓ 2 strefy ochrony występowania porostu granicznika płucnika
- ✓ Obszary Natura 2000, które stanowią 99% powierzchni nadleśnictwa. W skład obszarów ustanowionych na mocy Dyrektyw UE – ptasiej i siedliskowej - wchodzi 21894,30 ha gruntów Nadleśnictwa Płaska.

Udział powierzchniowy Natura 2000

Zagospodarowanie i ochrona lasu w nadleśnictwie

Wybrane zadania z nasiennictwa:

Zbiory szyszek:

2020/21 - 8169 kg
 2021/22 - 4440 kg
 2022/23 – 1565 kg
 2023/24 – 796 kg

Wykaz obiektów nasiennych nadleśnictwa

Lp.	Gatunek	Drzewa mateczne(szt.)	Plantacje		Plantacyjn		Wyłączone		Uprawy pochodne w blokach		Uprawy pochodne
			(ha)	(szt.)	(ha)	(szt.)	(ha)	(szt.)	(ha)	Liczba bloków (szt.)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	SO	42					87,63	4	140,20	4,0	3,19
2	ŚW	3									
3	MD										
4	JD										
5	Inne iglaste										
6	BRZ										
7	BK										
8	DB.S										
9	DB.B										
10	OL	6							14,74	1,0	0,49
11	LP										
12	Inne liściaste										

Odnotowane szkody w drzewostanach od czynników abiotycznych (ha)

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2022	2021	2020	2019
1	a) zakłócenia stosunków wodnych:	5,82	0,57	0,07	3,77	0
2	– podtopienia i zalania	1,84	0,57	0,07	0,2	0
3	– obniżenie poziomu wód, susza	3,98	0	0	3,57	0
4	b) niskie i wysokie temperatury:	1,76	0	0	0,75	0,04
5	– oparzenia (zgorzel słoneczna), wędnięcie i zamieranie	0,00	0	0	0,05	0
6	– zmrożenia, zwarzenia	1,76	0	0	0,7	0,04
7	c) wiatr	41,86	11,95	0,23	0,29	0,1
8	d) śnieg	0,00	0	0,5	0	0
9	e) grad	0,00	0	0	0	0
10	f) pożar	0,00	0,04	0	0,24	26,12

Szkody powodowane przez zwierzyńę

ROK	Stadium rozwojowe drzewostanu	Powierzchnia wdzieni	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]		
			21-40%	>40%	razem
2023	UPRAWY	272,72	46,68	2,4	49,08
	MŁODNIKI	114,93	11,53	0,45	11,98
	DRZEWOSTANY	54,58	3,95	0,6	4,55
2022	UPRAWY	334,72	50,33	9	59,33
	MŁODNIKI	196	20,72	1,48	22,2
	DRZEWOSTANY	36,36	4,35	1	5,35
2021	UPRAWY	374,08	51,9	15,5	67,4
	MŁODNIKI	186,62	21,9	2,23	24,13
	DRZEWOSTANY	72,7	13,67	0,7	14,37

Przygodne pozyskanie w m³ posuszu w latach 2021-2023

Rok	Posusz świerkowy	Posusz sosnowy	Posusz liściasty	r-m
2021	11487	3764	745	15996
2022	14079	5704	1655	21438
2023	100736	46731	941	15687

Wykonanie wybranych prac z hodowli lasu w latach 2019-2023 (ha)

Rodzaj prac	2023	2022	2021	2020	2019
Odnowienie w rębni złożonej	33	34	27	24	31
w tym odn.naturalne	1	3	7	1	2
Odnowienie w rębni zupełnej	134	138	148	116	142
w tym odn.naturalne	14	2	3	2	22
Odnowienie lukj	1	3	2	2	2
W tym odn.naturalne	1	1			
Odnowienie halizn			3	3	
Zalesienia gr. porolnych				1	
Wprowadzanie II piętra	7	3	3	5	5
Czyszczenia późne	224	251	270	164	174
Czyszczenia wczesne	133	199	142	164	124
Pielęgnacja gleby	264	302	348	345	294

Pozyskanie drewna w nadleśnictwie

Maksymalny rozmiar pozyskania drewna określany jest przez Plan Urządzenia Lasu, który sporządzany jest dla każdego nadleśnictwa na 10 lat. Nadleśnictwo Płaska w Żylinach w chwili obecnej znajduje się w ostatnim roku obowiązywania **PUL**, który opracowany jest na lata **2015 - 2024**.

O wielkości pozyskania drewna decyduje tzw. **etat cięć** określony w każdym planie urządzenia lasu. Jest to ilość drewna możliwa do wycięcia w określonych drzewostanach na określonej powierzchni w okresie 10 lat, które obejmuje plan. Zapewnia on pozyskiwanie drewna

w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu oraz systematycznie zwiększających zapas drewna pozostającego w lasach, tzw. zapas na pniu.

Etat cięć dla Nadleśnictwa Płaska na lata 2015-2024 przedstawia się następująco:

Etat cięć rębnych wynosi **627 336 m³** grubizny netto

Etat cięć przedrębnych określony jest wielkością powierzchni zabiegów i wynosi **14 448,67 ha** o orientacyjnej miąższości nieprzekraczalnej **596 000 m³** grubizny netto

Pozyskane drewno pochodzi z:

- cięć rębnych – usuwania z lasu drzewostanów „dojrzałych”; ich podstawowym celem jest przebudowa i odtworzenie drzewostanów;
- cięć pielęgnacyjnych (czyszczeń i trzebieży) – usuwania z lasu części drzew uznanych za niepożądane i szkodliwe dla pozostałych drzew i wartościowych elementów drzewostanu;
- cięć niezaplanowanych – są one konsekwencją wystąpienia klęsk żywiołowych w lasach, działania szkodliwych czynników biooptycznych i abiotycznych;

Pozyskanie drewna w okresie ostatnich 5 lat wg rodzajów cięć przedstawia się następująco:

Rok obowiązywania PUL	VI	VII	VIII	IX	X
Rok kalendarzowy	2019	2020	2021	2022	2023
Rodzaj cięć	Ilość pozyskanego drewna w m ³				
rębnie zupełne	40490,40	40794,43	48119,69	34156,49	40060,68
rębnie częściowe	9128,74	8150,36	9328,54	10928,08	8720,63
cięcia uprzątające	605,11	470,34	1647,54	1157,09	266,09
cięcia pozostałe	8523,63	7680,02	7681,00	9770,99	8454,54
czyszczenia	427,33	353,29	430,03	529,81	769,75
trzebieże wczesne	6286,14	3529,07	5984,15	4868,38	10199,54
trzebieże późne	45918,95	47660,07	35191,97	50772,55	39333,36

Społeczno-ekonomiczny aspekt prowadzonej gospodarki leśnej

Udostępnianie lasu

Nadleśnictwo Płaska z racji swego położenia: w sercu Puszczy Augustowskiej, w otoczeniu licznych jezior, w przebiegu Kanału Augustowskiego, z dala od dużych ośrodków miejsko – przemysłowych jest atrakcyjnym miejscem odwiedzin i spędzania wolnego czasu na łonie natury.

Obiekty stanowiące infrastrukturę turystyczną i edukacyjną:

- Ścieżka edukacyjna „**Las Blżej Nas**” Leśny Ogród Edukacyjny przy Nadleśnictwie Płaska z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych;

- Sieć udostępnionych do ruchu kołowego dróg leśnych Nadleśnictwa Płaska : <https://plaska.bialystok.lasy.gov.pl/udostepnione-drogi-lesne>
- Miejsca postoju pojazdów:

Leśnictwo	Adres leśny
Pobojne	4 c , 15c, 18 b (uroczysko Krakuzy)
Mały Borek	153 a, 84 g, 100 a, 119 d, 157 l, 82b, 191 g
Królowa Woda	147 h
Hanus	200 b
Księży Mostek	270 a, 289 g
Sówki	379 n
Łozki	430 i
Gruszki	9c, 89 f
Okop	103f, 199b
Kudrynki	144 a
Wołkusz	319 c, 305 h

- Miejsca biwakowania:

Biwaki: **Gorczyca III, Gorczyca II, Gorczyca I, Gorczyca IV , Łozki I cz. 1, Łozki I cz. 2, Łozki II, Łozki III 2 częściowy , Łozki IV 3 częściowy , Łozki V 4 częściowy , Sówki I 2 częściowy Sówki II, J. Krzywe, J. Paniewo , Kajak, Kudryn, Jazy, Cypel**

- pokoje gościnne Osady Flisakówka :

Ekonomiczne aspekty względem sektora leśno-drzewnego

Usługi leśne

Nadleśnictwo	Ilość firm ogółem	w tym							
		Firma 1- osob.	Firma wieloosobowa						
			2 do 5	6 do 10	11 do 15	16 do 20	21 do 25	26 do 50	pow. 50
PŁASKA	4	-	1	2	-	1	-	-	-

Nadleśnictwo	Podwykonawcy ogółem	w tym							
		Firma 1- osob.	Firma wieloosobowa						
			2 do 5	6 do 10	11 do 15	16 do 20	21 do 25	26 do 50	pow. 50
PŁASKA	32	27	5	-	-	-	-	-	-

Sprzedaż drewna w nadleśnictwie

Plan sprzedaży na 2024 rok w nadleśnictwie:

Plan sprzedaży [m3]	w tym pula ofertowa (m3)	pula detaliczna (m3)
88 832	75095	7268

Sprzedaż detaliczna w 2023 r:

Ilość drewna sprzedanego w detalu (m3)	w tym drewno na cele opałowe (m3)
11148,83	10578,13

Sprzedaż dla przedsiębiorców w 2023 r:

Ilość drewna sprzedanego przedsiębiorcom (m3)	Liczba podpisanych umów	Ilość firm kupujących na umowy
104107,01	224	111

Sprzedaż z podziałem na wybrane grupy w 2023 r.

W iglaste (m3)	W liściaste (m3)	S2B iglaste (m3)	S2B Liściaste (m3)	S (bez S2b) (m3)	M (m3)
55 504	2 406	7 877	1 199	42 729	5 550

Kryteria aktualizacji obszarów objętych wyłączeniami lub ograniczeniami w pozyskaniu drewna

Kryteria w zakresie obszarów wyłączonych z pozyskania drewna

Do kategorii lasów proponowanych do wyłączenia z pozyskania drewna zaliczono obszary o wysokich walorach przyrodniczych, takie jak:

- a) lasy rosnące na siedliskach bagiennych, w tym na olsach w bardzo dobrym stanie uwilgotnienia;
- b) lasy zalewowe, w tym zalewiska bobrowe;
- c) siedliska z I Załącznika DS. priorytetowe, bez wskazanych w PZO działań ochronnych;
- d) lasy na stromych zboczach i w wąwozach;
- e) lasy szczególnie cenne przyrodniczo, lasy wyróżniające się wiekiem drzew;
- f) lasy położone na wyspach, czy śródpolne enklawy.

Prezentowane powierzchnie to dodatkowe obszary proponowane do wyłączenia z działań gospodarczych polegających na pozyskaniu drewna, które nie są objęte formami ochrony przyrody, takimi jak: rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, ustanowione całoroczne strefy ochronne wokół stanowiska wskazanych gatunków lub miejsc gniazdowania ptaków.

Wyłączenie tych obszarów ma służyć przede wszystkim zachowaniu unikatowych ekosystemów związanych z wodą w środowisku. Są to lasy o szczególnej funkcji retencjonowania i ochrony wody oraz ochrony przebiegających procesów przyrodniczych. Pozostawienie tych obszarów bez ingerencji gospodarczej zapewni dodatkowe miejsca spokojnego rozwoju wielu gatunków, w tym rzadkich i zagrożonych związanych ze starymi lasami, zamierającymi i martwymi drzewami, zróżnicowanymi fazami rozwoju ekosystemu leśnego – przede wszystkim ptaków, owadów ale również innych zwierząt, roślin i grzybów. Pozwoli to zachować rozmieszczone w krajobrazie obszary dzikości, najcenniejsze stare drzewostany, wyróżniające się w przestrzeni wiekiem i rozmiarami, kluczowymi dla zachowania różnorodności biologicznej.

Kryteria w zakresie obszarów z modyfikacją gospodarki leśnej

Do powierzchni, dla których zaplanowano modyfikacje gospodarki leśnej włączono lasy charakteryzujące się zwiększonymi walorami przyrodniczymi, w szczególności:

- a) lasy stanowiące bufor od naturalnych cieków i zbiorników wodnych, źródlisk, bagien;
- b) lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych o zakłóconym uwilgotnieniu;

W tej grupie znalazły się przede wszystkim obszary leśne o zwiększonych walorach przyrodniczych, jednak będące w stanie zaburzonym lub zniekształconym. Dotyczy to głównie siedlisk uzależnionych od obecności wody ale z różnych przyczyn przesuszonych. Stanowią one istotny element ochrony zasobów wodnych. Z tego powodu wprowadza się tam daleko idące ograniczenia i modyfikacje w zakresie prowadzonych działań gospodarczych tak, aby nie pogorszyć ich stanu oraz walorów przyrodniczych. Dotyczy to przede wszystkim modyfikacji rębni, w celu rozłożenia w czasie przebudowy i wymiany pokoleń drzew stosując rębnie złożone. Podobnie istotne są bufory od naturalnych cieków wodnych, zbiorników, bagien, gdzie modyfikacja działań gospodarczych ma zapewnić ochronę wrażliwych i cennych środowisk

wodnych. Obszary te, to rozłożone w przestrzeni obiekty mające istotne znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej lasów.

Obszary objęte wyłączeniami lub ograniczeniami w pozyskaniu drewna - aktualizacja

Mapa obszarów

Załącznik – Mapa obszarów cennych przyrodniczo – wyłączenia i modyfikacje gospodarki leśnej

Obszary objęte wyłączeniami

Rodzaj chronionego obszaru	Powierzchnia
siedliska bagienne - Bb, BMb, LMb, OL, BGb, BMGb	4,39
siedliska zalewowe -Lł i OIJ w 2 wariantcie uwilgotnienia	13,63
siedliska priorytetowe -wszystkie podtypy siedliska przyrodniczego	383,94
pow. wyznaczone do objęcia szczególną ochroną	2,86
lasy na stromych stokach lub wąwozach	0
zalewiska -obszary zalewane na skutek działalności przyrody np. przez bobry; obszary zalewane na skutek zaprzestania eksploatacji górniczej i zmian w układzie hydrologicznym	0
drzewostany zachowawcze - stare drzewostany przeszlorębne, pozostawione do naturalnego rozpadu	0
obszary leśne nieobjęte gospodarowaniem	251,09
drzewostany położone na wyspach	3,66
enklawy	0
drzewostany i siedliska unikatowe w skali nadleśnictwa	164,75

Suma powierzchni wyłączzonej z użytkowania wynosi 824,32 ha (z czego możliwe jest powtarzanie się wydzieżeń w kilku kodach kryterium). Powierzchnia fizyczna wyłączenia z użytkowania wynosi 550,08 ha.

Obszary objęte ograniczeniami, z modyfikacją gospodarki leśnej - aktualizacja

Obszary objęte ograniczeniami, z modyfikacją gospodarki leśnej

Rodzaj chronionego obszaru	Powierzchnia
drzewostany położone wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych i źródeł	217,69
siedliska wilgotne -Bw, BMw, LMw, Lw, BMwyżw, Lmwyżw, Lwyżw, BWGw, BGw, BMGw, LMGw, LGw	2464,12
siedliska bagienne -Ol w 1 i 2 wariantach uwilgotnienia	1351,51
otulina wokół bagien	160,97

Suma powierzchni w których działania z zakresu pozyskania drewna będą prowadzone w sposób zmodyfikowany wynosi 4194,29 ha (z czego możliwe jest powtarzanie się wydziałów w kilku kodach kryterium). Powierzchnia fizyczna drzewostanów, w których działania z zakresu pozyskania drewna będą prowadzone w sposób zmodyfikowany, wynosi 6866,51 ha.

Uzasadnienie do korekty powierzchni wyłączonych i zmodyfikowanych decyzją MKiŚ

Zaproponowana przez Nadleśnictwo Płaska w Żylinach korekta powierzchni wskazanych w poleceniu MKiŚ z dnia 8 stycznia 2024r. dokonana została przede wszystkim na podstawie rozpoznanych walorów przyrodniczych, zawartych w opisach drzewostanów nadleśnictwa. Skorzystano również z niektórych kryteriów, omawianych na Ogólnopolskiej Naradzie o Lasach, które wg leśników najlepiej odzwierciedlają wyjątkowe wartości przyrodnicze lasów. Propozycja korekty pozwala chronić poprzez wyłączenie z użytkowania lub modyfikację sposobów gospodarowania w lasach na obszarze całej RDLP, a nie wyłącznie w wybranych obszarach.

tel. 87 64 18 723

fax 87 64 18 831

plaska@bialystok.lasy.gov.pl

